

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XIX., číslo I

16. I. 2022 / neprodejné

Z OBSAHU	O svátostném kněžství	05
	Může Eucharistie katolíky zklamat?	07
	Nový rok, nový život a nová radost	11

Foto: © Lucie Hornikova / Člověk a Vira

Zoufat si nebo hledat pomoc?

S velikými rozpaky jsme se rozloučili s uplynulým rokem, charakterizovaným mnohými zvraty. Poslední den v kalendářním roce, jak je tomu dobrým zvykem, děkovali Bohu za vše, co jsme mohli prožít a chválili jej zpěvem *Te Deum*. Nyní vstupujeme do nového roku, který bude i nadále poznamenán dopady pandemie, která bude i nadále otvírat velké nejistoty v oblasti ekonomické i společenské. Na začátku roku jsme svěřili naše životy i naše farnosti pod ochranu Panny Marie.

Je ale důležité, aby tento postoj nezůstal vyhrazen jen pro pár svátečních chvil a tím již nezasahoval do naší každodennosti, našich mnoha zdánlivě všedních dní. Je dobré, abychom si uvědomili, že nejen přelom roku, ale každý nový den a každá nová chvíle nás staví před otáz-

ku, jak je využijeme, zda v nich budeme vzdávat díky Bohu a v jeho síle konat dobro pro druhé, nebo zda necháme tento drahocenný čas uplynout bez užítka.

Je jenom na nás, zda budeme schopni se v nesnázích obracet o pomoc i k naší Matce Panně Marii nebo zda si budeme jen zoufat, stěžovat si a hledat pomoc jen sami u sebe. V každé chvíli nastávajícího roku máme příležitost putovat směrem k nebi a stát se nástrojem Božím, tak jako Panna Maria, abychom pomáhali našim příbuzným, přátelům či sousedům na cestě k nebi, a co více svou modlitbou, prací obětovanou Bohu můžeme přispět k obrácení i těm, které vůbec neznáme. V každé chvíli můžeme být postaveni před otázku, zda jsme schopni Bohu děkovat za vše, zda mu důvěřujeme, zda

věříme že má moc vše, tedy i to špatné a zlé, čeho se bojíme, obrátit k našemu dobru.

Děkuji vám všem, za všechnu starost a námahu, kterou jste věnovali bratřím a sestrám během uplynulého adventu a o vánočních svátcích, aby mohli zakusit lásku Boží. Pán vám jistě odmění všechny oběti a námahy, které jste museli přinést.

Přeji vám a stále vyprošuji, abyste tento nový rok prožili v lásce Boží, obklopeni jeho otcovskou péčí, ve světle Ducha svatého, ve zdraví, pokoji a radosti. Kéž Vám Bůh žehná na přímlyvu Panny Marie!

*Mons. Vlastimil Kročil
biskup českobudějovický*

Vatikán: Rok 2021 v číslech

Rok 2021 končí. Přinášíme přehled devíti nejdůležitějších událostí ve Vatikánu, který sestavila tisková agentura *i.media* pro ohlédnutí za rokem 2021.

Noví kardinálové: 0

Poprvé od roku 2014 papež František letos nesvolal konzistoř. Nicméně od 7. listopadu, kdy Ital Angelo Scola oslavil 80. narozeniny, dosáhlo volební kolegium symbolické hranice 120 kardinálů. Tuto hranici stanovil Pavel VI. v roce 1975 jako teoretickou maximální hranici volebního kolegia a nakonec se za posledních 20 let stala spíše minimální hranicí. Bez další konzistoře by se počet kardinálů–voličů automaticky snížil ke konci roku 2022 na 110, protože deset kardinálů v tomto roce oslaví 80. narozeniny.

Kanonizace: 1

Tempo kanonizací a blahorečení, které se od začátku pandemie prudce zpomalilo, se v roce 2021 ještě neobnovilo. Rok 2020 byl prvním rokem po 27 letech bez kanonizace. V letošním roce mohla být prohlášena za svatou „stejného stupně“ pouze blahoslavená Italka Margherita di Città di Castello (1287–1320). Teologicko–technický termín „stejného stupně“ znamená, že v některých případech – často z mimořádně starých příčin – papež okamžitě uzná již existující úctu ke svatým a upustí tak od kanonizačního obřadu. Očekává se však, že v roce 2022 se dlouhá řada „čekatelů“ zmenší. 15. května bude kanonizováno sedm blahoslavených. Mezi ně patří Francouzi César de Bus a Charles de Foucauld. Dalšími budoucími světci jsou Ind a čtyři Italové.

Zahraníční cesty papeže: 3

Poté, co papež František v roce 2020 „uvízl“ ve Vatikánu kvůli pandemii, opustil v roce 2021 třikrát italské hranice a vydal se do pěti zemí: Iráku, Maďarska, Slovenska, Kypru a Řecka. Když papež František 5. března přiletěl do Iráku, byl prvním papežem v historii, který vstoupil na půdu této země. Jeho čtyřdenní cesta se vyznačovala především setkáním s jednou z nejvyšších šíitských autorit, ajatolláhem Alím al–Sistáním. O šest měsíců později, 12.

Foto: Anicka Guthrie / Člověk a Vira

září, František odcestoval do Budapešti, kde zakončil eucharistický kongres, a poté na Slovensko, odkud se 15. září vrátil do Říma. Jeho poslední cesta vedla od 2. do 6. prosince na Kypr a do Řecka. Tématem této cesty byla uprchlická otázka a vztahy s pravoslavnými.

Jmenování žen do významných funkcí: 6

Rok 2021 byl rokem Františkova pontifikátu, kdy bylo do vysokých funkcí ve Vatikánu jmenováno nejvíce žen. Nejprve jmenoval sestru Nathalii Becquartovou podsekretářkou biskupské synody, čímž poprvé umožnil ženě hlasovat na synodě. Došlo také k historicky prvnímu jmenování ženy sekretářkou dikasteria Římské kurie, kterou se stala sestra Alessandra Smerilliová – i když dočasně – v Dikasteriu pro službu integrálnímu lidskému rozvoji.

V listopadu se sestra Raffaella Petriniová stala první ženou „číslo 2“ ve státní správě, tedy na pozici, kterou obvykle zastává biskup, když byla v listopadu 2021 jmenována generální sekretářkou Governatorátu městského státu Vatikán. Dalšími významnými jmenováními byly Catia Summaria jako promotorka spravedlnosti u vatikánského odvolacího soudu, sestra Nuria Calduchová–Benagesová jako sekretářka Papežské biblické komise a Charlotte Kreuterová–Kirchhofová jako vicekoordinátorka Rady pro ekonomiku.

Motu proprio: 8

Papež František letos vydal osm motu proprio (dekretů podepsaných samotným papežem) na různá témata od financí po spiritualitu. Od svého zvolení v roce 2013 vydal papež František v průměru 5 motu proprio ročně, což z něj v tomto směru podle *I.MEDIA* činí „nejplodnějšího papeže“ od počátku 20. století.

Jedním z nejdůležitějších motu proprio, které papež letos vyhlásil, bylo *Traditionis custodes*, zveřejněné 16. července. Aby byla zajištěna jednota církve, omezuje v ní papež možnost slavit v mimořádné formě římského ritu – předkoncilní formě. Dalším důležitým motu proprio je motu proprio z 30. dubna, které opravňuje vatikánské laické soudce souditi i kardinály a biskupy, čímž se otevírá prostor pro rozsudek nad kardinálem Angelem Becciu, který je zapleten do procesu s londýnskou nemovitostí, jenž začal v červenci. Konečně, VI. *Kniha kanonického práva*, která se zabývá tresty, byla přepracována tak, aby zahrnovala i případy zneužívání dětí.

Pobyt v nemocnici: 10 dní

Papež František strávil 10 dní na klinice Gemelli v Římě, kde se podrobil plánované operaci. Dne 4. července 2021 podstoupil operaci symptomatické divertikulární stenózy tlustého střeva a 14. července byl po desetidenní rekonvalescenci propuštěn z nemocnice. Operace

si vyžádala celkovou anestezii.

Přestože se František letos stal dvacátým nejstarším papežem v historii, od své operace podnikl dvě zahraniční cesty. Argentinský lékař a novinář Nelson Castro, který napsal knihu o zdravotním stavu papežů, tvrdil, že jeho krajan na tom byl při jejich setkání loni v říjnu fyzicky velmi dobře.

Obviněných: 10

Po čtyřech letech vyšetřování zahájil vatikánský soud v červenci hlavní líčení v kauze londýnské budovy, která se týkala neregulérních finančních investic Státního sekretariátu. Kvůli údajnému zapojení do aféry bylo předvoláno celkem deset osob, včetně kardinála Angela Becciu, bývalé pravé ruky papeže na státním sekretariátu. Je to poprvé, co byl kardinál obviněn vatikánskou civilní justicí.

Dalšími obžalovanými jsou členové státního sekretariátu, bankéři a členové finančního informačního úřadu. Dosud proběhlo pět slyšení, ale případ je stále předmětem soudního vyšetřování. Kromě toho byli čtyři z deseti obviněných odňati soudu, aby byli vyslechnuti vykonavatelem spravedlnosti (státním zástupcem). Znovu by se do procesu mohli zapojit v roce 2022.

Kardinálové postižení Covidem: 13

Koronavirus se v roce 2021 dostal k velkému počtu kardinálů. Nejméně

13 z nich se nakazilo virem Covid-19, čímž se počet kardinálů, kteří se od začátku pandemie nakazili koronavirem, zvýšil na 22. Z těchto 13 osob bylo 11 kardinálů–voličů. Tři z nich, včetně jednoho možného volitele konkláve, na následky nemoci zemřeli. Byli to brazilský kardinál Eusebio Oscar Scheid, venezuelský kardinál Jorge Urosa Savino a brazilský kardinál José Freire Falcao. Papež František v průběhu roku opakovaně podporoval a propagoval očkování proti Covidu 19 a dokonce deklaroval, že očkování je „aktem lásky“.

Středeční katecheze: 41

Letos papež František při středečních dopoledních generálních audiencích pronesl 41 katechezí. Došlo i na překvapení, například v červnu 2021, kdy se setkal s papežem „Spiderman“ v kostýmu, nebo v říjnu 2021, kdy na pódium vylezl postižený chlapec, aby papežovi sebral zucchetto – bílou čepičku, kterou papež nosí na hlavě.

Katecheze papeže Františka, které přednesl tisícům poutníků ve Vatikánu nebo online, se týkaly různých témat. Cyklus o modlitbě začal v říjnu 2020 a pokračoval do června 2021, cyklus o listu apoštola Pavla Galatským skončil v listopadu 2021. Papež poté zahájil cyklus o svatém Josefovi, který stále pokračuje.

Vatican News

Země se modlí

„V době, kdy naše země prožívá jednu z nejhorších krizí za poslední desetiletí, kdy jsou nebývalým způsobem omezována občanská práva, svobodné názory umlčovány a lidé zastrašováni, chceme prosit Pána Boha o milost pro naši vlast a naše rodiny. Svěřujeme se pod ochranu a přimlouvám nejblahoslavenější Panny Marie a skrze ni, Prostředníci všech milostí, doufáme ve vyslyšení našich proseb,“ uvádějí iniciátoři modlitební výzvy občanům země české, moravské a slezské a zvou k modlitbě svatého růžence.

Napříč celým Českem se postupně přidávají modlitební skupinky, které se

každou středu v 18h modlí k Panně Marii za svatou Matku Církev, za naši vládu, za náš národ, smíření ve společnosti, za mír a svobodu, za naše rodiny, přátele, dobrodince a ducha pravé kajícínosti.

Modlí se na veřejných místech spojených s katolickou bohopoctou, zejména u soch Panny Marie, Nejsvětější Trojice, Pána Ježíše, před kostely a podobně. Organizátoři výzvy sdělují, že je možné se připojit k již existující modlitební skupině nebo sami založit novou. Více informací najdete na webové stránce této bohulibé iniciativy:

<http://zemesemodli.cz>

SLOVO KNĚZE

Před několika lety jsem měl to štěstí, že jsem se mohl zúčastnit besedy s novinářem J. Petránkem. Beseda byla velice zajímavá a jedno z probíraných témat se týkalo „novodobé novinářiny“ – autocenzura, zamlčování skutečností tak, aby se ze zpráv, majících zpravit čtenáře o událostech, jež se udály, staly zprávy komentované, které mají vychovat čtenáře ke správnému názoru na ně.

Na mou otázku, proč současní novináři toto produkují, zatímco on tímto netrpí, odpověděl velice lakonicky v tom smyslu, že zatímco jeho kolegové v aktivní službě platí hypotéky a jiné splátky, a tudíž jsou odkázáni na pravidelný příjem, on má svůj důchod jistý, a tudíž je zcela nezávislý na tom, zda mu nějaké médium dá prostor.

Mnozí z těch, kteří v současné době nějakým způsobem vyplácejí mzdy novinářům, tedy jejich páni, po nich žádají upravování skutečností, nezveřejňování některých událostí, zamlčování a někdy i čistou lež. A pisálek to udělá jen proto, aby mohl zaplatit hypotéku.

Po nás křesťanech toto náš Pán našťastí nežádá a slibuje nám daleko víc, než je pravidelná apanáž. Pravda, žádá od nás to, co je na jednu stranu těžší, neboť to od nás vyžaduje určitou námahu. Na straně druhé je to ve finále snazší, neboť si nemusíme pamatovat, co jsme komu nalhali.

Přejme si tedy do roku, který začíná, abychom žili v Pravdě, nenechali se zlákat snadností života v klamu a lži a výhodami, které může poskytnout, a tak mohli doufat v odměnu větší. Větší, než je teplé místečko, zaplacené složenky, dovolená u moře nebo na horách. V odměnu věčnou.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

POČÁTEK ZNAMENÍ V GALILEJSKÉ KÁNĚ

16. ledna 2022 – 2. neděle v mezidobí – Jan 2,1–12

Jan Zlatoustý

Stojí za to zeptat se, jak matku napadlo zeptat se Syna na tak velkou věc. Vždyť dosud neudělal žádný zázrak, udělal to, jak později čteme, jako první znamení. Matka však měla o Dítěti velké mínění, a to již od jeho početí. Proto Lukáš říká, že vše zachovávala ve svém srdci. Proč ho ale předtím nikdy nepožádala, aby udělal zázrak? Protože právě nyní nastal teprve čas, aby mohl být poznán. Předtím žil jako jeden z mnohých, proto se matka neodvážila nikdy vyřknout podobnou prosbu. Když ale slyšela, že o něm vydal svědectví Jan a má už i učedníky, žádala ho s jistotou, že se zázrak stane. On si své matky velmi vážil a vůči svým rodičům byl vždy poslušný. Pokud rodiče nedělají překážky Božímu konání v člověku, je třeba je vždy poslouchat. Pokud ale požadují něco, co nepřichází ve vhodném čase nebo nás dokonce odlučují od duchovních věcí, je třeba být ve střehu a nenechat se zmást. Když pak Ježíš říká: ještě nepřišla má hodina, říká to proto, aby se předešlo zmatku. Přítomní neví, koho mají mezi sebou. A dokonce ani neví, že dochází víno. Je třeba tedy nechat je, aby nejdřív toto pocítili. Protože kdo nepocítí nouzi, nepocítí ani velikost dobrodiní.

Augustin

Kdyby řekl, aby vodu vylili a pak do nádob doplnil víno ze skrytých zdrojů stvoření, vypadalo by to, že ruší Starý Zákon. Pokud však tuto vodu proměňuje ve víno, ukazuje nám, že i Starý Zákon je od Něj, protože nádoby byly naplněny vodou na jeho příkaz. Tato Písma však nemají žádnou chuť, pokud v nich nerozpoznáváme Krista. Víme, od jaké doby je dán Zákon, od vzniku světa: od tohoto počátku až po tento čas, který nyní prožíváme, je šestý věk. První věk se počítá od Adama po Noema, druhý od Noema po Abraháma, třetí od Abraháma po Da-

Zázrak v Káně. Foto: Lawrence OP / flickr

vida, čtvrtý od Davida po babylonské vyhnanství, pátý do časů Jana Křtitele, šestý od té doby až dosud. Šest nádob na vodu tedy označuje šest věků, které nebyly bez proroctví. Proroctví byla naplněná, nádoby jsou plné. Co ale znamená, že byly na dvě nebo tři míry? Kdyby řekl jen tři, naše mysl by hned běžela jen k tajemství Nejsvětější Trojice. A možná by to nebylo špatně. Když říká dvě nebo tři – vzpomíná Otce a Syna, následně pak my-

slíme i na Ducha svatého. Je třeba totiž myslet na vzájemnou lásku mezi Otcem a Synem, kterou je Duch svatý. Existuje ale i jiné chápání, které bychom neměli opomenout: dvě míry označují dva druhy lidí, Židy a Řeky, tři pak tři Noemovy syny.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

O SVÁTOSTNÉM KNĚŽSTVÍ

Před pár dny mne potěšil rozhovor nad novou knihou kardinála Roberta Sarraha, kterou věnuje kněžství a kněžím. Moudrost a pokora ze srdce Afriky opět promlouvá k pyšné Evropě a připomíná jí její kořeny. Opakovaně hovoří o krizi (a snad nikdo nebude popírat, že dnešní církve v krizi skutečně je) a o nutnosti obrácení k Bohu, pokání, modlitbě a klanění jako o jediných prostředcích vyjití z ní.

Hovoří o znovuoživení svátostného kněžství – kam se ale podělo? Kým je vlastně kněz, že na jeho existenci toho tolik stojí? Kým je pro Boha, pro sebe samotného, pro mne obyčejného věřícího? Všichni jsme denně konfrontováni s kněžstvím, a ne vždy je to důvod k radosti. Na počátku mého duchovního života nestála jen radost z Boha, ale velmi brzy přišlo rozčarování a zklamání z Jeho služebníků. Až nápadně často mi do cesty přicházely příběhy hříchu, selhání a zrady. Nehledala jsem je v bulvárních tiskovinách, ale přicházely ke mně skrze osobní, přímo niternou zkušenost; naslouchala jsem zrazenému muži, zoufalé ženě, které kněz zneužil dítě. Byla jsem svědkem pádu kněze, kterého jsem považovala za svatého. Dost na to, abych utekla a ve spravedlivém hněvu nejlépe ventilovaném v mediálním prostoru afektovaně prohlásila, že s katolickou církví nechci mít nic společného. Proč jsem to neudělala?

Často jsem se na to ptala Boha samotného. Nejsem přece lepší, zbožnější či vzdělanější než ti, kteří to vzdali. Co mám navíc, že jsem si přes všechny ty hrůzy a selhání Boha a Jeho církve zamilovala? Nevím o ničem, snad jen o hledání a úporné touze po Pravdě. Myslím, že právě ta a také ochota přijímat v rámci omezených lidských možností z Božích rukou dobré i zlé, mi otevřela cestu k Jeho milosti. Všechno, co mám, je darem. Nic dobrého nemám ze sebe, nakonec i ono počáteční úsilí a touha pochází od Boha. Snad jsem jen odpověděla, protože Ten, kdo přichází první, je vždycky Bůh. Proto a díky Němu jsem stále

Foto: Radek Hanskut / Člověk a Víra

katolíkem a stále víc a víc se moje víra zjednodušuje a soustřeďuje k podstatě a středu, kterým je ukřižovaný a zmrtvýchvstalý Kristus zpřítomňovaný v měsíční oběti a pokorně čekající ve svatostánku. Samotný Bůh stále přítomný a stále se pro nás obětující, Všemohoucí, který se dobrovolně vydal do našich rukou. Ovšem ne jakýchkoliv; ne v mých rukou nebo v rukou mého souseda, ale pouze a jedině v rukou pomazaného kněze přestává být obyčejný chléb a víno obyčejným, ale stává se samotným Bohem.

Domyslet to vše je nemožné, uvěřit ano. Nedávno se mi dostala do rukou kniha britské spisovatelky Sally Readové „Zářivá temnota noci – příběh jedné konverze“. Navzdory poněkud kýčovitému přebalu jsem se do ní začetla a byla překvapena hloubkou vyznání a nazírání věčných pravd. Tato původně ateistka a feministka poté, co se jí dotkl Bůh, v Jeho milosti rychle odkládala všechna svá „ale“ vůči církvi. O své zkušenosti s knězem, který ji na cestě konverze provázal, mluví takto: „hned jedna z mých prvních zkušeností s někým, kdo byl vysvěcen, mne přesvědčila o tom, že kněz nemůže být ženského rodu. Přesně to byla má první světská námitka a tato

námitka vzala lehce za své; bylo jednoduché na ni argumentovat. Ve stvoření světa a ve vzniku církve, jak jsem začínala chápat, existovala záměrná a poetická struktura, kterou nemohl vytvořit člověk... Bůh poslal Svěho Syna. Nemohla jsem tušit, proč neposlal třeba ženu nebo nějakého hermafrodita, což by jistě udělal, kdyby to měl v úmyslu. Ale On poslal Syna a zvolil muže, aby Ho následovali v Jeho kněžské úloze... Věděla jsem, že Ježíš se nebál vyvracet konvence své doby. Nepodřivoval se pravidlům šabatů, učil ženy a stýkal se s prostitutkami. Proč mezi Svými Dvanácti odmítal ženu? A proč bych nyní já měla odmítat strukturu – historickou, literární, biologickou a nadpřirozenou – jež byla básní dovršenou k dokonalosti?“

Sally Readová je moje vrstevnice. Píše básně, ale především, jak o sobě říká, je obyčejnou manželkou a matkou. Až církve jí podle jejích slov „umožnila cítit se jako plně lidská a ženská bytost, působivá a přitažlivá ve své obyčejnosti“.

Obyčejná žena, která proti církvi měla všechno, najednou pochopila a objevila zdroj života. Eucharistii, svátostné kněžství... Jí a nám mnoha dalším bezjmenným není třeba vysvětlovat, proč

Foto: Zbyněk Šišpera / Člověk a Víra

krize církve je krizí kněžství. Víme to a máme strach. Ne z klerikalismu, ale z rozdělení a vyprázdnění. Kněz byl, je a bude *alter Christus*, a jeho bytí je bytím *in persona Christi*. Přesto, že mnozí pomazaní se sebe sama snaží degradovat na kouče a mediální agitátory, a Krista, který je povolal, v sobě zašlapat. Proč mnozí vzdělání a povolání nechápou, že koučů a agitátorů je na každém rohu přebytek? Proč z nich v dobrém slova smyslu nezajírají jejich výlučnost, bázeň a radost z toho, že byli povoláni? Musí to být obyčejná žena, která jim připomene, že na fotbal nebo do hospůdky můžeme jít s kýmkoliv, ale jen kněz nám do našich životů přináší

Krista v Eucharistii a v odpuštění hříchů?

Znám kněze, kterých si velice vážím. Asi proto, že jsem vytrvala, odměnil mne Bůh po počátečním šoku setkáním se služebníky skutečně oddanými Jemu a Jeho církvi. Takovými, kteří milují své kněžství a statečně plují proti proudu zsvětštění. Takovými, kteří pochopili, že kněžství není nic jiného než obět, celopal, kterým se hlásí k oběti Našeho Pána a Spasitele. Každé opravdové a požehnané kněžství musí vycházet z osobního vztahu s Bohem. Je to On, kdo se první dává, cele, nerozděleně, a čeká na naši odpověď. Je to nekonečně veliký dar a schopnost ho přijmout závisí na tom,

nakolik nerozděleně se dokážeme (jsme ochotni) darovat my. Kdo tuto pravdu pochopí, pochopí i velikost kněžství.

Mám v úctě kněžství a ty, kteří jej důstojně nesou. Když ale náhodou zaslechnu hlasy některých moderních liberálů o nutnosti vymýcení rádobry klerikalismu, dobrovolném celibátu či svěcení žen, dopouštím se hříchu; minimálně zlosti a nactiutrhaní. Bohu díky, že mám své hříchy před kým vyznat, možná to za pár let nebude tak jednoduché! Hovoří se o prázdných seminářích. Proč by tam ale mladý muž, který pocítí povolání, chodil a v jistém smyslu se vzdal světa, je-li namísto vedení k radikálnímu následování Krista a jedinečnosti kněžství, formován štábem psychologů a veden k tomu, aby se posléze stal špatně placeným bavičem?

Prosme za své kněze, modleme se, aby byli takoví, jaké si je přeje mít Pán. On si je povolal a On si je zformuje, neřekne-li mu Jeho církev ne. Rozjímeje před Pánem, který se v těchto dnech pro nás narodil, o velikosti Jeho darů. Svátostné kněžství je jeden z největších. Svět nestojí na ukřižovaných hlasech volajících po nutných změnách, ale na kněžských rukou, skrze které k nám na patenu a do kalicha přichází samotný Bůh.

Jolana Jaczenková
absolventka Teologické fakulty JČU

PLÁČOU KNĚŽÍ?

– Ano. Někdy pláčou...

A proč kněz pláče?

– Kněží pláčou z mnoha důvodů...

Nejsou však kněží Božími muži? Proč by měli plakat?

– Ano, kněží jsou zvláště vyvolení Bohem k mimořádné službě a oběti, to je pravda, ale nejsou to superhrdinové ani nejsou z kamene. Jsou to lidské bytosti.

Ale proč kněz pláče?

– Kněží pláčou v osamění. Obklopeni lidmi, ale sami.

Pláčou ze stesku po své rodině, proto že jsou daleko od těch, které milují, proto, že s nimi nemohou být v dobrých i zlých časech, že nejsou nablízku přátelům,

kterým je provázeli, když vyrůstali.

Pláčou také kvůli nepochopení. Kněz nemůže onemocnět, cítit se unavený, mít přátele nebo být smutný, lidé od něj vyžadují, aby byl dokonalý, a ať udělá sebevíc dobrých věcí, vždy se najde chyba, za kterou ho budou kritizovat.

Pláčou kvůli pocitu marnosti, že i když se snaží a dávají ze sebe to nejlepší, lidé na to mnohdy nereagují. Zdá se, jako by bojovali sami.

Pláčou kvůli bezmoci, když jsou svědky bolesti, problémů, nemocí, chudoby a utrpení jim svěřených duší a nemohou dělat nic jiného než se modlit, být s nimi, chápat a soucítit.

Pláčou také štěstím, když prožívají radost svého povolání, když slouží bližnímu, když vidí plody svého působení.

Pláčou ze samé lásky, když se jim dostává opravdové a nezištné náklonnosti od některých dobrých lidí, když ve svém životě cítí Boží lásku.

Ano, kněží pláčou, sami a v tichosti. Jsou uprchlíky schovanými v srdci Boha.

Kněží také pláčou z bolesti nad svými hříchy a bídou, protože navzdory všemu jsou také hříšníky.

Proto se za kněze modleme. Než bychom kněze kritizovali, raději poklekne-me a modleme se za něj.

Převzato z *patheos.com*

MŮŽE EUCHARISTIE KATOLÍKY ZKLAMAT?

Samozřejmě že ne. Tělo, krev, duše a božství našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista nabízí božskou milost a katolíky nezklame. To katolíci selhávají při Eucharistii. Vidíme zmatek ohledně církevního učení, klesající počet účastníků mše svaté a celkový úbytek věřících a díváme se proč. Někomu se tak může zdát, že Eucharistie „nefunguje“. Abychom lépe pochopili, proč se zdá, že Eucharistie „nefunguje“, je třeba pochopit, jak funguje.

Při každém slavení mše svaté sestupuje nebe na zem. Společenství svatých se v Duchu svatém spojuje s Nebeskou hostií, aby se znovu a znovu zpřítomňovala jednou provždy dokonalá oběť Syna Otce. Zatímco uctívání Všemohoucího Boha je hlavním bodem mše svaté, věřícím v církvi putující se prostřednictvím eucharistické hostiny nabízí jednota s božskou láskou. Je to tajemná, ale skutečná proměna, která ovlivňuje věřícího na těle i na duši. Prostřednictvím fyzického přijetí Boha vesmíru do našeho těla milost rozněcuje naši duši, aby se v důvěrném svazku spojila s Kristem.

Ježíš ustanovil tajemný dar Eucharistie při poslední večeři. Každé ze synoptických evangelií obsahuje jasná slova o tom, že Ježíš nabízel věčný život prostřednictvím přijímání jeho Těla a Krve. Jasně to je zopakováno v 6. kapitole Janova evangelia, když ho nevěřící opustili kvůli pohoršení, že jedí jeho tělo a pije jeho krev. Přesto byl Ježíš ve svém učení přímočarý. *Katechismus katolické církve* (KKC) v odstavci 1391 uvádí: „Přijímáním vzrůstá naše spojení s Kristem. Přijímat tělo Páně při přijímání přináší jako hlavní plod důvěrné spojení s Ježíšem Kristem...“ Ale jak?

To, že svátosti obecně a Eucharistie obzvláště mají jak tělesnou, tak duchovní skutečnost, by nás nemělo překvapovat. Člověk se skládá z těla i duše. Ty od sebe nelze oddělovat. Nejsme „duše s tělem“, jak občas hlásají někteří pomýlení kazatelé. Jsme ožívováni duchovní duší v našem těle. Máme jedinečné místo mezi zbytkem stvoření – zcela hmotným – a anděly – duchovními bytostmi.

Foto: Zetíková Kateřina / Člověk a Víra

KKC 365 učí, že: „Jednota duše a těla je tak hluboká, že je třeba považovat duši za ‚formu‘ těla; to znamená, že díky duchové duši je tělo, které je složené z hmoty, lidským a živým tělem; duch a hmota nejsou v člověku dvě sloučené přirozenosti, ale jejich spojení tvoří jednu jedinou přirozenost.“

Vzájemná výměna v Eucharistii vyjadřuje Boží lásku k jeho mimořádnému stvoření. Věřící fyzicky konzumuje Tělo, Krev, duši a božství svého Stvořitele. Ježíš se skutečně stává součástí naší tělesné bytosti. My se na oplátku stáváme součástí Jeho. Naše věčné duše se prostřednictvím posvěcující milosti spojují s Ježíšem. Toto spojení může přetrvat, i když „akcidenty“ (fyzické vlastnosti) chleba a vína budou vstřebány do našeho těla.

Církev učí, že Kristova eucharistická přítomnost „trvá, dokud existují eucharistické způsoby...“ (KKC 1377). To je pravděpodobně méně než 30 minut. Přesto milost, kterou přijímáme, nemá žádné expirační datum. Sami se rozhodujeme, kdy chceme odmítnout doko-

nalou lásku, kterou nám Kristus nabídl. Učiníme to tím, že zhřešíme. Ježíš přichází do našeho těla a my vstupujeme do jeho duše. Jak řekl: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ (Jan 6,56) Život už nemůže být lepší!

Mnozí katolíci tvrdí, že jsou si vědomi zázračné a proměňující moci obsažené v Eucharistii. Eucharistie však není magie. Pouze ti, kdo jsou správně disponováni ke svatému přijímání, mohou využívat dobrodiní plynoucí z přijetí Těla, Krve, duše a božství našeho Pána Ježíše Krista. Existují dva hlavní způsoby, jak můžeme moc Eucharistie odmítnout. Za prvé, můžeme se tohoto daru vzdát kvůli nevěře. Za druhé, můžeme ke svatému přijímání přistoupit ve stavu smrtelného hříchu. Bližším zkoumáním těchto dvou principů lze odhadnout, kolik katolíků může mít svátostný užitek z účasti na Eucharistii.

První oblastí, kterou je třeba prozkoumat, je počet katolíků, kteří se účastní mše svaté. Ti, kteří se účastní pravidelně, pravděpodobně nespádají

Foto: © Jan Kalenský / Člověk a Víra

do kategorie nevěřících. I když možná spadají do kategorie těch, kdo přijímají nehodně, pokud přijímají, aniž by šli ke zpovědi (k tomu se brzy dostaneme). Všechny organizace, které zkoumají náboženskou praxi, spatřují trvalý pokles návštěvnosti kostelů. A např. Centrum pro správu církve při univerzitě Villanova v Pensylvánii předpovídá, že do roku 2023 bude pravidelná účast na bohoslužbách činit přibližně 12%. Budoucnost, zdá se, není nijak zářná.

Průzkum Pew Foundation z doby před uzavřením kostelů z důvodu obav z pandemie čínského viru, ukázal, že pouze 30% katolíků věří v reálnou přítomnost Ježíše v Eucharistii. To je tedy maximální procento katolíků, kteří mají víru potřebnou k tomu, aby mohli přijmout dary, jež Eucharistie nabízí. Pokud budeme věřit průzkumům, pak nejméně 10% katolíků věří v reálnou přítomnost, přesto se však neúčastní mše svaté. To je docela zvláštní. Písmo nám říká, že Je-

žíš nemohl ve svém rodném městě dělat zázraky kvůli nedostatku víry. Reagoval by jinak, když by pohlédl na stav církve dnes? „...A podivil se jejich nevěře.“ (Mk 6, 6)

Na základě předběžných údajů se čísla po znovuotevření kostelů pohybují sotva kolem 10%. Tito katolíci mají víru v Krista a jeho církve a navštěvují mši svatou. Prošli prvním testem. Nejsou však ve stavu smrtelného hříchu, když přistupují k Eucharistii? Přísluví 24,16 říká, že spravedlivý člověk hřeší sedmkrát denně.

Co ti, kteří se účastní mše svaté jen občas? Jestliže nemají oprávněný důvod pro neúčast na mši (viz *Katechismus katolické církve* č. 2181), dopouštějí se smrtelného hříchu, pokud neslaví den Páně. Využívají svátost smíření, aby napravili svůj narušený vztah s Bohem? Zpovědníci by mi potvrdili, že to bohužel dělá málokdo. Ze zhruba 10% praktikujících katolíků v evropských zemích, dříve

z velké většiny katolických, pouze 2–3% chodí pravidelně ke zpovědi. 75% katolíků chodí ke zpovědi méně než jednou ročně nebo nechodí nikdy. Výše zmíněná statistika poukazuje na to, že maximálně 25% katolíků je řádně disponováno k přijetí eucharistických milostí. Přesto se mše svaté pravidelně účastní pouze 10 až 20% z tohoto počtu.

Velkoryse předpokládejme, že oněch 15% katolíků, kteří pravidelně chodí do kostela, se nikdy nedopustí smrtelného hříchu, a pokud ano, patří k malé menšině katolíků, kteří chodí ke zpovědi. To znamená, že 85% katolíků nemůže čerpat dobrodiní této svátosti. Svátý Pavel se vyjádřil jasně, když napsal, že „kdo jí a pije a nerozpoznává, že jde o tělo Páně, jí a pije sám sobě odsouzení“. (1K 11,29) Jeho další verš je ještě výmluvnější. „Proto je mezi vámi tolik slabých a nemocných a mnozí umírají.“ (1k 11,30)

Nejméně osmdesát pět procent katolíků umírá hladu. Umírají hladem po milostech, které jsou nabízeny těm, kdo řádně předstupují před Pána, aby měli podíl na jeho těle, krvi, duši a božství. Jsou duchovně mrtví, ale mohou být znovu oživeni. Mohou napravit svůj vztah s Bohem prostřednictvím svátosti – svaté zpovědi. My a naši pastýři bychom měli o tomto křičet z vrcholů hor. Apoštol píše: „Mzdou hříchu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ Smíření s Otcem skrze Syna v Duchu je odpovědí, jak přijmout moc Eucharistie.

Edward J. Barr

Roma Locuta Est

Přeložila Alena Švecová

Edward J Barr

katecheta, právník, zpravodajský důstojník a mariňák

Ježíš nabízí věčný život prostřednictvím přijímání jeho Těla a Krve. Přijímáním vzrůstá naše spojení s Kristem.

NENECHALI NÁS ZVONIT KOSTELNÍMI ZVONY

Otec Hugo Alaniz je misionářský kněz z Institutu Vtěleného Slova, který se stará o křesťanské uprchlíky ze severní Sýrie. Je Argentinec a do Sýrie přišel koncem roku 2017. V rozhovoru pro organizaci *Pomoc církvi v nouzi* (ACN) otec Hugo vzpomínal, jak v době vrcholící občanské války cestoval z Damašku do Aleppa, města, které bylo stále ještě ovládáno povstaleckými skupinami. „Byla to velmi dlouhá a nebezpečná cesta. Jeli jsme přes poušť, protože hlavní silnice nebyla v takovém stavu, aby se po ní dalo cestovat. Spatřil jsem tísnivou scénu s mnoha opuštěnými městy a vesnicemi a na předměstí Aleppa nebylo nic jiného než ruiny.“

„Ještě před rokem a půl bylo mnoho oblastí v okolí Aleppa plných teroristů a velmi blízko nás docházelo k ozbrojeným střetům. V nemocnicích jsme viděli velmi smutné a šokující věci, mnoho lidí bylo při teroristických útocích vedených zvenčí zraněno kulkami nebo střepinami,“ vzpomíná otec Hugo.

Boje v Aleppu nyní ustaly, ale ekonomická situace se změnila jen málo. V současné době žije podle oficiálních údajů přibližně 90 procent obyvatel Sýrie pod hranicí chudoby.

„Odhaduji, že čtyřčlenná nebo pětičlenná rodina by potřebovala k životu asi 350–400 dolarů měsíčně, avšak platy se obvykle pohybují kolem pouhých 25 dolarů. Jinými slovy, nežijí, ale pouze přežívají. Je to pro ně velmi těžké,“ řekl otec Hugo.

V supermarketech podle něj potravin jsou, ale lidé si kvůli vysokým cenám nemohou dovolit vše potřebné, například mléko. Kromě toho je kvůli sankcím téměř nemožné získat ze zahraničí produkty, jako jsou léky, náhradní díly pro stroje a auta a některé druhy oblečení a potravin, které se v zemi nevyrobí.

Když v roce 2017 přijel do Aleppa na výzvu aleppského biskupa latinského ritu George Abou-Khazena, převzal otec Hugo správu kostela Zvěstování Panny Marie ve východní části města. Jedná se o oblast, která byla během bojů velmi těžce zasažena a většina obyvatel opustila

Otec Hugo Alaniz a Mufida Jalloufová. Foto: Aid to the Church in Need

své domovy.

„Lidé se buď přestěhovali do centra města, nebo úplně odešli ze země. Odešla dokonce i náboženská komunita, která navštěvovala tento kostel. Biskup George cítil, že je čas začít obnovovat kostel a malé farní centrum, aby povzbudil lidi k návratu,“ vysvětlil otec Hugo.

Práce začaly v dubnu 2018 a otec Hugo je s dosavadními výsledky spokojen. „Bylo to důležité, protože uprostřed všech těch ruin všude kolem se pro místní lidi objevilo něco jako malý paprsek světla. Pomalu se začali vracet, a to nejen z jiných částí města, ale i odjinud ze Sýrie. V posledních dvou letech se některé rodiny vrátily dokonce z Libanonu.“

Mezi těmi, kteří od konce ničivé války trpí nejvíce, jsou staří a nemocní lidé. Během války odešlo mnoho rodin, které měly dospívající syny, kvůli vojenské službě. I teď, kdy na většině syrského území válka skončila, bude povinná vojenská služba trvat ještě mnoho let. Spousta rodin raději opustí zemi, ale v důsledku toho jsou staří, nemocní a postižení lidé odkázáni sami na sebe. Misionáři Vtěleného slova se jim snaží ulehčit břemeno strašlivé osamělosti.

„Jsou velmi osamělí. Navštěvujeme je a zjišťujeme, co potřebují. Začínáme tím, že nemocným a starým lidem poskytneme léky a inkontinenční kalhotky. Máme také komunitní kuchyni, kde sku-

pina dobrovolníků vaří tři dny v týdnu, abychom těmto lidem mohli dopravit jídlo do jejich domovů. V kuchyni se vaří i pro ostatní lidi, kteří žijí nebo pracují v okolí.“

Této pomoci se dostává mnoha starým lidem žijícím v oblasti, včetně Mufidy Jalloufové a jejího manžela Mousy Ogzana, kteří do Aleppa uprchli humanitárním koridorem ze severu Sýrie, kde stále probíhá ozbrojený konflikt. Stali se tak fakticky vnitřně vysídlenými osobami: uprchlíky uvnitř své vlastní země. Mufida vzpomíná, jak ozbrojené islamistické skupiny napadly jejich vesnici. „Připravili nás o živobytí, peníze i domovy. Nedovolili nám ani zvonit kostelními zvony, ale my jsme se dál modlili a křížovali se v soukromí našich domů.“

„Nemůžeme si teď dovolit ani základní životní potřeby, takže díky Bohu, že nám církev pomáhá. Chceme poděkovat ACN za podporu farnosti Zvěstování Panny Marie, abychom i my mohli přežít,“ dodala Mufida.

Je třeba vykonat obrovské množství práce a situace se může zdát naprosto zoufalá, ale argentinský kněz má jasno: „Právě odtud, ze Sýrie, Palestiny, Jordánska a dnešního Izraele, přišli první křesťané. Domnívám se, že je pro nás jako pro církev povinností pomáhat křesťanům na Blízkém východě. Nejen proto, že se jedná o Svatou zemi, ale také proto,

že právě díky nim jsme poznali poselství evangelia.“

„Díky Bohu jsme mohli pomoci mnoha rodinám, a tak naše výzva k dobrodincům ACN zní: ‚Prosím, nezapomeňte na nás, nezapomeňte na naše zdejší komunity, které stále potřebují pomoc zvenčí.‘ Díky vaší pomoci můžeme i nadále hrát svou malou roli při podpoře křesťanské komunity, zde v Aleppu, v Sý-

rii, na Blízkém východě. Je to nesmírně cenná pomoc. Cokoli, čím můžete nadále přispívat, bude mít velký význam, zejména pro tyto lidi, kteří přišli o všechno, kteří jsou nadále ve velké nouzi, kteří potřebují vaši pomoc,“ uzavírá otec Hugo.

*Maria Lozano
Church in Need
Přeložil Pavel Štíčka*

*Maria Lozano
ředitelka tiskového oddělení Aid to the
Church in Need*

MUSÍME BÝT SPASENI DŘÍVE NEŽ PLANETA

Kdysi se běžně mluvilo o spáse duší. Nyní duše z povědomí veřejnosti zmizely a místo nich se nám nabízí ... třeba planeta.

Moje znalosti fyziky jsou menší, než bych si přál, ale pokud platí druhý termodynamický zákon, pak planetu před entropií nic „nespasí“. Všechno se neúprosně vyčerpá. Ani planetu, a dokonce ani vesmír nelze zachránit. V důsledku toho se mi červeně rozsvítí pomyslná kontrolka pokaždé, když slyším nárek vyjadřující ekologickou tíseň: zachraňte planetu. Samozřejmě vím, co se těmito slovy myslí, ale myslím, že jsou nepřesná a zavádějící.

Spásu potřebují duše (je to podobné, jako když se říká, že se „křtí“ kniha, že). A možná, pokud se člověk řídí Ježíšovými prioritami v evangeliích, může se to projevit jako to nejdůležitější na lidském bytí. Chápu, že je možné právě pro tuto vlastnost spontánně používat slovo „spása“ i pro řadu dalších věcí.

Nedávno jsem četl poslední knihu Erica Metaxase *Is Atheism Dead?* Autor v ní opětovně zkoumá argumenty pro přesné vyladění vesmíru. Připomíná nám, jak zásadní roli hrají planety Saturn a Jupiter, které se na vzniku života na Zemi podílely dvěma nejdůležitějšími faktory. Bez jejich ohromné gravitace by asteroidy a komety bombardovaly Zemi po celou její historii a narušily by stabilní evoluční vývoj mnohobuněčných organismů. Lze tedy tvrdit, že Jupiter a Saturn „zachránily“ Zemi? Snad. Ale ne tak do-

Foto: Iva Horalkova / Člověk a Věra

cela. Zachraňují ji před bombardováním asteroidy, a tudíž zachraňují atmosféru, nikoli roztavenou horninu s tvrdou slupkou, na které žijeme.

Proč na tom záleží? Protože Země je neživý objekt, který hostí živé bytosti. Slovem „panteismus“ označujeme náboženské tušení, které nachází Boha ve veškerém biologickém životě a prostředí, které ho udržuje. Existuje spousta náboženství a kultur, které to tvrdí. Bible je však výrazně odlišná. Proroci se velice snaží odlišit zemi a život na ní (který je stvořením) od Stvořitele, který je učinil. Právě toto rozlišení nás zachraňuje před modloslužbou.

Mnozí křesťané si stále více uvědomují, že ekologické zaměření nabývá podoby nového náboženského nutkání a že zachází již příliš daleko a velice rychle odvádí naši pozornost od „nebeského

Otce“ (Stvořitele – tam venku) a namísto toho ji zaměřuje k matce Zemi (životodárné síle zde dole).

Vznik Lovelockovy Teorie Gaia (samoregulující se symbiotický vztah mezi organickou a anorganickou hmotou) pomohl rozvinout myšlenku, že Země je soběstačná, samoregulující se entitou. To jen posílilo pocit, že jak naše kultura ztrácí ze zřetele Boha Otce a Stvořitele, je vtahována zpět do starého pohanského instinktivního usmiřování matky Země. Antropologie, narativ, který učinil z člověka ústřední postavu příběhu, začala ustupovat karmě.

Heslo „zachraňme planetu“ se pak stává jakýmsi hromadným pokřikem za matku Zemi a znamená pomalé, ale scestné ponoření do modloslužby usmiřování Země, jako by to byla moderní bohyně plodnosti. Ve snaze dohnat seku-

lární a současné zájmy se nový důraz na to, co je označováno jako „ekoteologie“, snaží vyvážit teologickou věrnost Stvořiteli i stvoření.

Mějme na paměti, že Starý zákon svěřuje lidstvu odpovědnost za stvoření, nikoli práva. Smlouva obsahuje prokletí v 3. knize Mojžíšově (26,34): „Jestliže mě ani přesto neuposlechnete a budete mi dále odporovat, i já se vám budu stavět na odpor v rozhořčení a budu vás trestat sedmkrát víc za vaše hříchy... Vaše země se stane pustinou... Tehdy bude země odpočívat.“ Poselství je strohé a prosté: „Pokud se k Bohu obrátíte zády, bude to mít vážné ekologické následky.“

Svatý Pavel vyvažuje poznatek, že entropie vesmíru, kterému dochází energie a potřebuje obnovu, je paralelou naší vlastní zraněné smrtelnosti, tvrzením, že vše, duch i hmota, je závislé na Kristu. V listě Římanům 8,22 píše, že hmota je ozvěnou duchovní teleologie, když popi-

suje svět sténající v touze po novém řádu, v němž se čas a prostor napíná a nahrazuje. Svátý Jan pozvedá prorocký dalekohled o něco výše a zahlédne nové nebe a, což je pro nás v tuto chvíli stejně důležité, novou zemi, která bude povolána k životu. „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly.“ (Zj 21,1)

Takto je země zachráněna. Hmota bude obnovena. Bude zachráněna před prázdnotou smrti a před tím, aby se stala entropickým hvězdným prachem. Stane se novým podivuhodným útvarem, který Bůh Stvořitel zamýšlí, až ukončí časoprostorové kontinuum. Církev by samozřejmě měla být jedním z nejsilnějších hlasů vystupujících proti brutálnímu odlesňování, znásilňování mořského dna průmyslovým rybolovem, škracení veškerého života k smrti plastem. Ale ne proto, aby spasila planetu. Cílem církve je zachránit naše těla a stále více otrávené

prostředí, které obývají a které je zrcadlem otravy duší, před následky hříchu a chamtivosti.

Ale prioritou, jak církev vždy učila, je zachránit samotnou duši.

Zraněná země si zaslouží naši péči. Zůstává však symptomem mnohem více postiženého ekosystému, totiž lidské duše. Zachraňme duši a země pak bude mít mnohem větší šanci zvládnout to, jak ji spravujeme.

Gavin Ashenden
Catholic Herald
Přeložil Pavel Štíčka

Gavin Ashenden
britský katolický laik, bývalý anglikánský biskup

NOVÝ ROK, NOVÝ ŽIVOT A NOVÁ RADOST

Papež František trefně říká, že lékař provádějící umělý potrat je vlastně nájemný vrah¹. Vznikne poptávka, vražda je provedena a je za ni zapláceno. Z potratů se stal průmysl, který má svůj finanční objem, své marketingové rozpočty, své lobbistické skupiny a další lidi, jejichž životy je závislé na tom, aby odvětví „fungovalo“. Každá část našeho života, do které se pustí peněžní toky, získá svůj finanční motor. Do odvětví patří samozřejmě také politici, kteří usmrcování dětí dávají zelenou v legislativě, takový ten „klid na práci“ pro celé to vraždění.

U nás je takto ročně popraveno téměř 20.000 dětí². V Británii je to ročně cca 200.000 dětí a v r. 2020 přitom 98% potratů v Anglii a Walesu bylo provedeno kvůli riziku, že kdyby těhotenství pokračovalo, mohlo by přinést „zranění fyzického nebo mentálního zdraví těhotné

Foto: © Marie Košinová / Člověk a Vira

ženy“³. Zatímco novým rekordem je nyní přežití dítěte zachráněného v 21. týdnu

těhotenství⁴, potraty jsou legálně prováděny do 24. týdne těhotenství. Absurdní?

1 Lékař jako nájemný zabiják. Papež František přirovnal potrat k objednaní vraždy. *Deník.cz*, 10.10.2018.

2 Potraty 2019. ÚZIS ČR, 2021.

3 Pollock J.: *I'm pleased the extreme abortion amendment failed. Woman alive*, 2.12.2021.

4 Chlapec přišel na svět ve 21. týdnu. Je nej-předčasněji narozeným dítětem, které přežilo. *ČT24*, 11.11.2021.

Jistě, děti jsou kandidáti života i smrti.

Ve srovnání s Británií jsme na tom poměrově o něco lépe, ale je dobré vědět, že za dobu, kdy se umělé potraty u nás provádějí, jsme přišli již o cca 3.5 milionu spoluobčanů. Neprovedli nám to Němci ani Rusové. Byli jsme to my, kdo jsme si během posledních tří generací vybili v této hybridní válce proti vlastním dětem již více než dvě Prahy. „Jsme tu jen my, jen my sami“, zpívá Marek Eben v jedné ze svých písniček a já si na to vždy vzpomenu, když slyším někoho lamentovat nad tím, že marně shání lidi do své firmy. Je to bolestné. A protože je obětí tolik, problém se týká mnoha našich rodin. Prostě neplánované, případně potenciálně zdravotně problematické, děti nejsou vítány do života. Jsou nechtěné, takže lidé „to“ dají pryč.

Co s tím můžeme dělat, pokud budeme jako křesťané chtít tuto mentalitu změnit? Náš úkol je samozřejmě dvojitý. Musíme připomínat a varovat, že kdo se vědomě a dobrovolně na tomto průmyslovém odvětví jakkoliv podílí, projevuje tím zájem o apartmán v pekle. Musíme tedy vyzývat k obrácení k milosrdnému Bohu, který je Bohem živých, ne mrtvých. Lidé se však obrací díky Boží milosti i bez nás, když si uvědomí, co právě těm nejbezbrannějším lidským bytostem způsobují svou činností či naopak nečinností.

Důležitějším úkolem je proto ukázat, jak jedná Bůh. V 15. roce vlády

římského císaře Tiberia⁵ kdesi na poušti Jan, syn Zachariášův, uslyšel Boží slovo a začal připravovat cestu pro Ježíše. Bůh vstoupil do dějin jako malé, bezbranné dítě, které pro své pozemské rodiče přišlo do jejich života jako zcela neplánované. Židovská dívka, panna, souhlasila, že se stane matkou. Slovo Boha se stalo tělem a ta panna počala dítě. Svým souhlasem riskovala veřejné pohrdání cizoložnicí, ale i opovržení ze strany své vlastní rodiny, a především riskovala lásku muže, se kterým byla zasnoubena. Každý dospělý muž totiž dobře ví, jak děti přicházejí na svět. Její snoubenec měl uvěřit, že žena jeho srdce není nevěrná, ale že jí má věřit a přijat ji, protože Bůh chce vstoupit do dějin právě v jeho rodině. Která žena a který muž by do toho šli? A přece právě díky jejich souhlasu se narodilo dítě, které změnilo letopočet. Nemáme důvod počítat roky od vlády císaře Tiberia ani jiného mocného člověka té doby, protože ve srovnání s dítětem v jeslích nám dnes nemají moc co říct.

Boží operace spásy pro nás lidi začala právě takto nepravděpodobně, v zapadlé židovské vesnici, na okraji impéria, které již dávno odvál čas. A to je nadčasový význam Vánoc. Bůh nám ukazuje cestu k životu, když přijímáme děti. Zejména ty své neplánované děti, s jejichž těhotenstvím a narozením také jsou či budou spojeny rizika.

Pokud žijeme v manželství, Vánoce nám před oči staví novoroční Boží otázku: můžeme letos přijat ještě jedno dítě do svého manželství, do své rodiny? Kdo je tam další? Jako manželé jsme v naší odpovědi společně. Jak opět trefně říká papež František, mistr formulačních zkratk, manželé se většinou stávají komplici.⁶ A každé přijaté dítě je začátkem nové historie světa.

Vždy se můžeme radovat z Boží záchranné operace. Bůh se stal jedním z nás, aby nám ukázal cestu k životu – nejen na tomto světě, ale především otevřením cesty k životu věčnému. Pokud se v našem okolí někomu narodilo dítě nebo známe ženu v naději, radujme se. Zavolejme matce či otci nového života a řekněme jim, že se radujeme spolu s nimi. Nabídneme svou pomoc, podporu, zejména matkám. Budujme kulturu života a radosti mezi lidmi. *Nám, nám narodil se* neplatí jen pro čas vánoční, ale nechť je naším předsevzetím a inspirací i pro celý nový rok.

Martin Kvapilík

Mgr. Ing. Martin Kvapilík
autor publikací s křesťanskou tematikou,
předseda spolku ProFamilia

5 3. kapitola Lukášova evangelia, Bible.

6 *Amoris Laetitia*, čl. 163, 181.

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I52 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 30 Kč, což za rok činí 700 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

SVATÝ JOSEMARÍA O MANŽELSTVÍ A NEPLODNOSTI

Ze všech svatých, kteří mi kdy pomohli na mé cestě, jsem zatím nenašla nikoho, kdo by o tématu neplodnosti psal tak krásně jako svatý Josemaría Escrivá.

Pokud uctíváte svatého Josemaríi nebo se zajímáte o problematiku neplodnosti, možná jste již narazili na jeho nejznámější citát na toto téma:

„Bůh ve své prozřetelnosti má dva způsoby, jak požehnat manželství: jedním z nich je ten, že jim dává děti, a druhý, že jim někdy, protože manžele velmi miluje, děti nedává. Nevím, které požehnaní je lepší.“

Je to krásný citát. Už jsem se s ním kdysi setkala. A líbí se mi, opravdu se mi moc líbí. Mohli byste nad ním meditovat celé hodiny a stejně byste se nedoberali jeho hloubky. Ale není to jediná věc, kterou kdy na toto téma řekl.

Nedávno jsem tento citát hledala a kouzlo Googlu mě přivedlo k delšímu úryvku z textu svatého Josemaríi. Kdosi mu položil otázku:

„Frustrace způsobená tím, že nemůžeme mít děti, vede někdy k neshodám a nedorozuměním. Jaký smysl podle vás mají křesťanské manželské páry, které jsou bezdětné?“

Odpověď světce byla brilantní. Zde uvádím to, co považuji za nejdůležitější:

„Bůh často nedává děti proto, že po nich chce něco víc. ... Není tedy důvod, aby se cítili jako neúspěšní ...

Pokud manželé vedou vnitřní život, pochopí, že Bůh je vybízí, aby ze svého života učinili velkorysou křesťanskou službu, apoštolát odlišný od toho, jaký by naplňovali se svými dětmi, ale stejně úžasný...

Bůh, který vždy odměňuje, naplní hlubokou radostí ty duše, které měly velkorysou pokoru a nemyslely na sebe.“

Když jsem to četla, ohromilo mě to. Nadchlo. Rozveselilo. Konečně je tu někdo (dokonce světec!), kdo odvážně hlásá pravdu:

Manželství je posvátné samo o sobě. I když vám Bůh nedá děti.

Sv. Josemaría Escrivá. Foto: Betty Hornikova / Člověk a Vira

My katolíci si často myslíme, že jsme selhali, pokud v našich rodinách není mnoho dětí, které běhají a zpívají v barevně sladěných oblečcích po horských úbočích. Že nemít několik dětí znamená, že nás Bůh méně miluje. Že je naše manželství bezcenné. Ale to je lež.

Bůh má pro manželství plán – a dokonce má plán konkrétně pro VAŠE manželství. A konkrétní počet dětí, který vám dá (i kdyby to měla být nula), není důležitý.

Důležité je vaše každodenní plnění manželského slibu – vaše každodenní „ano“ Bohu a manželskému partnerovi.

Manželství je povolání, Boží výzva, a „povolání k lásce je ve skutečnosti povoláním k darování sebe sama, a to je možnost, které nemůže zabránit žádný fyzický stav“. (To jsou mimochodem slova papeže Benedikta XVI.).

„... odlišný apoštolát ..., ale stejně úžasný.“

Manželství je, jak často slyšíme, cestou ke svatosti. A víte co? Cesta každého z nás bude jedinečná.

To je poselství, které už nějakou dobu cítím ve svém srdci (od chvíle, kdy jsme pocítili, že nás Bůh žádá, abychom odložili naše plány na adopci), ale konečně

zaznívá z úst světce.

Kdybych tato slova četla před dvěma lety, nenáviděla bych je. Cítila bych, jak se mi svírá hruď a ramena a jak se mi do očí hrnou slzy. Odhodila bych počítač. Už jsem to kdysi udělala.

Byla jsem tak zraněná a plná žalu, že bych Pána nepoznala, ani kdyby stál přímo přede mnou.

*Když bylo mé srdce roztrpčené,
když se jítřilo mé ledví,
byl jsem tupec, nic jsem neznal,
jak dobytče jsem před tebou býval.
Žalm 73, 21–22*

Stále jsem zraněná. Stále cítím smutek. Ale teď je to jiné.

Mám naději.

Poznala jsem, že nejsem povinna porizovat si děti za každou cenu. Pokud je Božím plánem, že nebudu matkou, je to v pořádku, protože nejde o to, co prožíváme tady – jde o nebe.

Ale co když tam ještě nejste?

Sdílela jsem úryvek z textu svatého Josemaríi v uzavřené facebookové skupině katolických žen, které se potýkají s neplodností, a zatímco mnohé byly stejně

nadšené jako já, některé členky měly méně příznivý názor:

„Tento citát by mi pomohl pouze tehdy, kdybych s jistotou věděla, že nikdy nebudu mít dítě. Pak bych se mohla sebrat a jít dál.“

To opravdu vystihuje naši prvotní niterní reakci na většinu životních křížů, že? „Kdybych s jistotou věděla, jak to dopadne, pak bych mohla jít životem dál.“

Už jste se někdy přistihli, že si něco takového říkáte? Já určitě ano. Jistě, je to pochopitelné. Konec konců, jsme jenom lidé. Toužíme po stabilitě a jistotě. Ale s křížem se to má takto:

Není v něm žádná lidská jistota. Nikdy.

Ježíš po vás ani po mně nechce, abychom dosáhli bodu, kdy se budeme cítit bezpečně a jistě, a POTOM zvedli svůj kříž. Tak to nemůže fungovat – nedává to smysl. Místo toho Ježíš říká: „Vezmi svůj kříž a následuj mě.“ Chce, abychom mu důvěřovali.

Nehodlá nám předem sdělovat podrobnosti. Možná proto, že by to bylo příliš snadné. Anebo je to naopak. Možná, že kdyby nás nechal vidět všechnu tu bolest, která nás čeká, dřív než si vybudujeme svaly duše, abychom ji zvládli, vzdali bychom to ještě dřív, než bychom se o to pokusili.

Nakonec možná víra spočívá v tom, že se učíme přijímat kříž uprostřed vši

Foto: © PETR MACEK / Člověk a Víra

nejistoty, nestability a náznaků naděje. Možná jde o to naučit se, co „naděje“ skutečně znamená, a objevit, že jakkoli zoufale toužíme po „x“, v naší duši je ještě hlubší rána, která vyžaduje něco víc, co může uspokojit jedině Ježíš.

A odtud pramení naše jistota, že?

V tom spočívá naše jistota: v Kristu, který nás hluboce miluje, důvěrně zná a je vždy na naší straně.

„Nesoustřeďte se tolik na cestu, ale na toho, kdo vás vede, a na nebeský domov,

k němuž vás vede.“ – svatý Padre Pio

Connie Ann Poulos
Tales from the Valley
Přeložil Pavel Štíčka

Connie Ann Poulos
bloggerka, pracuje v reklamě

KONCIL ČÍSLO 21 V POŘADÍ

V celých dlouhých dějinách církve nikdy nebyl žádný ekumenický koncil považován za tak přelomový a výjimečný, že by se na základě toho začalo hovořit o církvi „předkoncilní“ a „pokoncilní“. To, že se vůbec takový přístup ujme, lze považovat za projev něčeho nezdravého. Tímto způsobem uvažování se totiž ocitáme blízko reduktivnímu smýšlení protestantské reformace, pro kterou byly směrodatné vlastní představy o prvotní církvi, zatímco v pozdějších dějinách církve údajně došlo k zatmění evangelia, trvajícím bezmála 1500 let, až do vystoupení Lu-

thera a Kalvína. Teprve od doby jimi založených církevních útvarů prakticky začínají skutečné dějiny církve, zatímco dlouhá předcházející staletí se děly především odsouzením hodné výstřelky a jen tu a tam se objevily dílčí světlé stránky, které předjímaly skutečnou církev, odpovídající protestantským představám, například františkánství nebo husitství.

O to nepatřícnější je dělení dějin církve samotnými dnešními katolíky na úpadkové, tmářské „předkoncilní“ období, a novou, radostnou epochu po Druhém vatikánském koncilu, který pry

teprve osvětlil církev poznáním, na které tolik zpozdíly předchozích generací katolíků nebylo schopno přijít. Takovýto způsob zacházení s koncilem, který jej vytrhává z kontextu dějin církve a staví na samozvaný piedestal, je opravdu nedůstojné právě samotného tohoto koncilu. Všech 21 ekumenických koncilů bylo dílem Ducha svatého, ale zároveň také dílem lidským. Pýcha dnešního přístupu však shlíží svrchu pouze na „předkoncilní“ koncily a „předkoncilní“ papeže. Ano, některé koncily si například vytkly za cíl „vykořenění bludů“ (*extirpatio haere-*

sum), přičemž tyto bludy byly schopny pouze pojmenovat, ale nikoliv vykořenit. Nicméně nevysmívejme se jim: Druhý vatikánský koncil si výslovně vytkl za cíl mj. obnovu viditelné jednoty církve: „Podpoření obnovy jednoty mezi všemi křesťany je jedním z hlavních úkolů posvátného ekumenického Druhého vatikánského sněmu“, jak praví první věta dekretu *Unitatis redintegratio* o ekumenismu. To bylo projevem atmosféry naivního idealismu, který, jak se velmi záhy ukázalo, nelze brát vážně. Jistě i následkem této iluze pak začalo mnohde docházet k praktikování ekumenismu v podobě, „ve které se nekatolíci mnoho naučí a katolíci mnoho ztratí“.

Všemu, co se v „předkoncilní“ katolické církvi dělo, se začala připisovat dobová podmíněnost. Pojďme se však podívat například na koncilní deklaraci o poměru církve k nekřesťanským náboženstvím *Nostra aetate*. Neprojevuje se třeba i v tomto jinak průlomovém dokumentu dobová příchuť „zlatých šedesátých“, kdy se zdálo, že vývoj světa spěje k nezadržitelnému pokroku? Není i tato deklarace dobově podmíněná? Tak třeba o vztahu k muslimům deklarace v č. 3 uvádí: „Jelikož během staletí povstalo mezi křesťany a mohamedány nemálo rozbrojů a nepřátelství, vybízí posvátný sněm všechny, aby zapomněli na to, co bylo, aby se upřímně snažili o vzájemné porozumění a aby společně chránili a podporovali sociální spravedlnost, mravní hodnoty, mír a svobodu pro všechny lidi.“ Bezelstnost holubic ve snaze vydat světodějná a efektně znějící prohlášení je zde hmatatelná, avšak opatrnost hadů ve světle, řekněme, budoucích útoků 11. září 2001, zjevně scházela.

V šedesátých letech byla také módní existencialistická filosofie, jejíž slovník deklarace podsouvá dokonce vyznavačům hinduismu v č. 2: „Hledají osvobození od úzkostí naší existence buď v různých formách asketického života nebo v hluboké meditaci nebo v tom, že se uchylují k Bohu s láskou a důvěrou“.

Texty koncilních dokumentů obsahují kromě mnohých takových dobově podmíněných prohlášení a představ také, ba především, erudované teologické úvahy, jakož i výzvy normativní povahy. Ty se

Interiér svatopetrské baziliky. Foto: Lothar Wolleh / wikimedia.org

postupně převedly do liturgických předpisů a norem kanonického práva. Jistěže by výzvy koncilních otců mohly působit samy od sebe svou bezprostřední závazností, avšak převodové páky v podobě konkretizujících předpisů pro různé oblasti života církve byly po praktické stránce nutné. Duch doby se však bohužel ujal také této normativní recepce koncilních rozhodnutí. Koncilní otcové například jasně odhlasovali potvrzení latinského jazyka v liturgii: užívání latiny ať je zachováno, přičemž více místa má náležet národním jazykům „zvláště ve čteních a připomínkách, v některých modlitbách a zpěvech“ (*Sacrosanctum concilium* č. 36). O přeložení celé liturgie do národních jazyků zde není ani řeči a je zřejmé, že v roce 1963, kdy koncilní otcové o liturgické konstituci hlasovali, by ani nemohlo projít. Následné liturgické zákonodárství, na něž již neměli hlasující koncilní otcové vliv, tento jasný příkaz koncilu obešlo. Kdo by se pak chtěl dovolávat skutečné vůle koncilu, vyjádřené v koncilních dokumentech, se najednou staví „proti koncilu“, zatímco věřícím se předkládá opak toho, na čem se koncil usnesl. Také toto je jedním z mnohočetných projevů onoho „po-

koncilního“ vývoje, který chtěl zúctovat se zpozdilou minulostí církve. Prakticky vůbec se neuskutečňuje příkaz koncilních otců ve prospěch jinak tolik vzývané „aktivní účasti“ lidu, daný v konstituci *Sacrosanctum concilium* č. 54: „Je však třeba dbát na to, aby věřící dovedli spolu recitovat nebo zpívat také latinsky části mešního řádu, které jim přísluší.“ Nicméně je příznačné, že ti, kteří považují právě tyto naprosto jasné příkazy koncilu za nepatřičné, překonané, a úmyslně je zamlčují, jinak velmi rádi o koncilu poučují a rozdávají druhým známky z „koncilního“ chování.

P. Stanislav Příbyl

Doc. JUDr. Stanislav Příbyl,
Ph.D., Th.D., J.C.D.
rektor kostela Nanebevzetí Panny Marie
na Karlově v Praze, soudce Metropolitního
církvního soudu

DĚKUJI SVÝM RODIČŮM

Mezi filmy nominovanými na Oscara je český film *Zátopek*. Ředitel MFF Karlovy Vary, Jiří Bartoška, v rozhovoru pro *Aktualne.cz* řekl, že film to „bude mít těžké, protože soutěží asi s devadesáti dalšími bijáky, mezi kterými jsou navíc novinky od Sorrentina nebo Almodóvara a podobné palby. V zahraničí teď navíc akademici vyzdvihují hlavně filmy, které pojednávají o problémech nějaké společenské menšiny, jsou genderově vyvážené a tak dále. Mám pocit, že se z Oscarů stalo politikum.“ Neváhá pokračovat a z autority svého hereckého umu, ale i svého věku, kdy může říci, že dozrával v době, kdy bylo například také zakázáno leckde kouřit (a proto, jak říká, se opět cítí jako mladík), mluví o chystaných změnách na Oscarech. Od roku 2024 budou totiž nominovány pouze filmy splňující kvóty, tj. např. kritérium zúčastněného počtu herců jiné etnické či sexuální menšiny. „Končí to tím, že Annu Boleynovou hraje černoška nebo že se herec Hank Azaria omlouvá za to, že v *Simpsonech* daboval Inda, i když sám není indického původu. V Činoheráku teď stáhli představení s Ondřejem Sokolem, protože v něm byl nalíčený jako černoch. Žijeme v divné době,“ říká Bartoška.

Když jsme u těch soutěží a zápasů o první místa, pokračujeme. Třetí ročník soutěže *Czech Envi Thesis*, který vybírá největší talenty zabývající se ochranou životního prostředí ze společenskovedního pohledu, má za sebou finále, napsal server *ekolist.cz*. Vyhrála absolventka Karlovy univerzity s tématem dobrovolné bezdětnosti jakožto specifické individuální strategie k řešení klimatické krize. Mezi klíčová slova této práce patří např. enviromentální žal nebo apokalyptismus. Autorka zmiňuje různé přístupy k odmítání dětí, jmenuje např. „nahliže-

Foto: © Anna Vrhelova / Člověk a Věra

ní na snižování míry prokreace jako na mitigační mechanismus, prostřednictvím kterého může každý člověk zlepšit životní prostředí tím, že nepřivede na svět dalšího spotřebitele a producenta emisí“. Hezké je, když v úvodu práce, kde se obvykle nachází různá poděkování, zaznívá: „Děkuji svým rodičům, bez jejichž důvěry, lásky a podpory bych se nedostala tam, kde se teď nacházím.“ A tak nechme zaznít Cicera, který říká: „*Historia vero testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, magistra vitae, nuntia vetustatis.*“ (*Dějiny jsou svědky času, světlem pravdy, živou pamětí, učitelkou života a poslem minulosti.*)

„Čím to je, že najednou přestáváme mluvit o Sýrii, Afghánistánu, že nadále nemluvíme o Jemenu, Libyi, východních oblastech Ukrajiny, násilí zločineckých organizací v některých latinskoamerických společnostech? Proč se stávají zapomenutými válkami?“, ptá se v překladu české sekce Radia Vatikán Luciano Bozzo, profesor mezinárodních vztahů a strategických studií na Florentské uni-

verzité. „Pokaždé, když vypukne nový konflikt, nebo se konflikt zintenzivní, nebo se zdá, že konflikt, jako tomu bylo v případě Sýrie nebo Afghánistánu, je z toho či onoho důvodu uzavřen, pozornost médií utichne.“ Pozornost médií se na Západě zcela soustředí na pandemii, „což je nepochybně relevantní problém“, říká profesor, „ale relevantní do té míry, že je to ze zcela západní perspektivy, protože mrtví a zranění se nás dotýkají; protože to, co je blízko, co se nás přímo dotýká, ovlivňuje každého z nás více než to, co se děje tisíce kilometrů daleko a co nám navíc není představováno ve své závažnosti“. Podle Bozza je tento přístup krátkozraký, protože mezinárodní systém, v němž žijeme, je hluboce integrovaný a propojený. Uvádí příklad Indie, kde stejně jako v jiných částech světa dochází k silnému pronásledování křesťanů. A tak „válka“ s pandemií covidu způsobila, že se na války v pravém slova smyslu zapomnělo.

-zd-